

อาเซียนและเกาหลีใต้: ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศภายใต้นโยบายมุ่งใต้ใหม่
(New Southern Policy)*

ลัฐิกา เนตรทัศน์*

บทนำ

เกาหลีใต้เป็นประเทศคู่เจรจาเฉพาะด้านกับอาเซียนตั้งแต่เดือนพฤศจิกายนปี พ.ศ. ๒๕๓๒ และได้รับสถานะเป็นประเทศคู่เจรจาอย่างเป็นทางการในปี พ.ศ. ๒๕๓๔ ในการประชุมรัฐมนตรีอาเซียนครั้งที่ ๒๔ เดือนกรกฎาคม ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ ประเทศมาเลเซีย ต่อจากนั้นได้พัฒนาความร่วมมือให้มีความก้าวหน้าและใกล้ชิดมากยิ่งขึ้นด้วยการลงนามในปฏิญญาร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนความร่วมมืออย่างรอบด้าน (Joint Declaration on Comprehensive Partnership) ในการประชุมสุดยอดอาเซียน – เกาหลี ครั้งที่ ๘ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๗ และได้ยกระดับความสัมพันธ์สู่การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ รวมถึงรับรองปฏิญญาร่วมว่าด้วยความสัมพันธ์หุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์เพื่อสันติภาพและความรุ่งเรือง (Joint Declaration on ASEAN-Republic of Korea Strategic Partnership for Peace and Prosperity) และแผนปฏิบัติการอาเซียน – เกาหลีใต้เพื่อดำเนินการตามปฏิญญาดังกล่าวระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๔ – ๒๕๕๘^๑ นอกจากนี้ พัฒนาการที่สำคัญของความร่วมมือด้านเศรษฐกิจคือการจัดทำความตกลงการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Agreement: AKFTA) มีผลบังคับใช้เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ ทำให้การค้าระหว่างอาเซียนและเกาหลีเป็นไปอย่างสะดวกมากยิ่งขึ้น รวมถึงการก่อตั้งศูนย์อาเซียน – เกาหลี (ASEAN – Korea Center) เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและสังคมวัฒนธรรม ตั้งอยู่ ณ กรุงโซล ประเทศเกาหลีใต้

ทั้งนี้ อาเซียนถือเป็นหนึ่งในสามคู่ค้าที่สำคัญของเกาหลีใต้ และในขณะเดียวกันเกาหลีใต้ก็เป็นประเทศที่มีการลงทุนในอาเซียนมากเป็นอันดับ ๕ โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ เกาหลีใต้ลงทุนในอาเซียนเป็นมูลค่าทั้งสิ้น ๕.๓ พันล้านดอลลาร์ คิดเป็นร้อยละ ๓.๙ ของการลงทุนทั้งหมด^๒ และในปีพ.ศ. ๒๕๖๑ มีมูลค่าการค้าของทั้งสองฝ่ายโดยประมาณ ๑๑๘.๘ พันล้านดอลลาร์^๓ ซึ่งทั้งสองฝ่ายไม่เพียงแต่จะพึ่งพากันในด้านเศรษฐกิจเท่านั้น หากแต่อาเซียนหรือภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ยังมีความสำคัญต่อเกาหลีใต้ในมิติความสัมพันธ์

* บทความนี้เผยแพร่เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

* บุคลากรจัดทำฐานข้อมูลกฎหมาย ฝ่ายอาเซียนและกิจการต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ASEAN-Republic of Korea Dialogue Relations. (2012, May 15). Retrieved June 12, 2019, from ASEAN: https://asean.org/?static_post=asean-republic-of-korea-dialogue-relations

^๒ ASEAN Secretariat. (2018). ASEAN Investment Report 2018 Foreign Direct Investment and the Digital Economy in ASEAN. Jakarta: ASEAN Secretariat. Retrieved June 12, 2019

^๓ Ariffin, E. (2019, February 24). South Korea's pivot to ASEAN. Retrieved June 13, 2019, from The ASEAN Post: <https://theaseanpost.com/article/south-koreas-pivot-asean>

ระหว่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่สถานการณ์การเมืองภายในของเกาหลีที่อยู่ในภาวะของการเปลี่ยนผ่านผู้นำประเทศ ปัญหาคาบสมุทรเกาหลี และปัญหาทางการเมืองและเศรษฐกิจของเกาหลีใต้กับจีนที่มีความตึงเครียด ตลอดจนปัจจัยจากบริบทภายนอก โดยเฉพาะการแข่งขันทางอำนาจระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน จึงส่งผลให้เกาหลีใต้มีการปรับเปลี่ยนนโยบายต่างประเทศภายใต้การนำของประธานาธิบดีมุน แจ อิน (Moon Jae-in)^๔ ซึ่งได้ประกาศใช้นโยบายหรือยุทธศาสตร์สำหรับภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ภายใต้ชื่อนโยบายมุ่งใต้ใหม่ (New Southern Policy) อันเป็นนโยบายที่สำคัญกับเกาหลีใต้และอาเซียนทั้งในเชิงการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ บทความฉบับนี้จึงมีวัตถุประสงค์ในการนำเสนออันสำคัญของการใช้นโยบายดังกล่าว เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ของทั้งสองฝ่ายในมิติของการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

นัยยะทางเศรษฐกิจการเมืองระหว่างประเทศของนโยบายมุ่งใต้ใหม่ของเกาหลีใต้ (New Southern Policy)

เกาหลีใต้โดยการนำของประธานาธิบดีมุน แจ อิน (Moon Jae-In) ได้ประกาศใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่ (New Southern Policy) เมื่อครั้งเข้าร่วมประชุมธุรกิจอินโดนีเซีย – เกาหลี ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๐ (Indonesia - Korea Business Forum 2017) ณ เมืองจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย โดยนโยบายดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของของประชาคมที่มีความรับผิดชอบร่วมกันแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ (Northeast Asia Plus Community of Responsibility)^๕ ซึ่งเน้นย้ำใน ๓ ประเด็นสำคัญ ได้แก่ ประชาชน ความเจริญรุ่งเรือง และสันติภาพ วัตถุประสงค์ของการใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่คือสร้างกรอบการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจและการทูตในระดับพหุภาคี และนับเป็นยุทธศาสตร์สำคัญของเกาหลีใต้ที่นำมาใช้เพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่เต็มไปด้วยความไม่แน่นอนจากการแข่งขันกันของประเทศมหาอำนาจอย่างจีนและสหรัฐอเมริกา^๖

นโยบายมุ่งใต้ใหม่เป็นนโยบายที่เกาหลีใต้มุ่งมั่นที่จะส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการทูตกับภูมิภาคอินโด – แปซิฟิก (Indo – Pacific) โดยเฉพาะอย่างยิ่งกับอาเซียนและอินเดีย ดังจะเห็นได้แก่แถลงการณ์การประชุมสุดยอดอาเซียน – เกาหลี ครั้งที่ ๑๙ ที่แสดงให้เห็นว่าเกาหลีใต้ให้ความสำคัญกับอาเซียนเป็นอย่างยิ่ง โดยมีความพยายามที่จะกระชับความสัมพันธ์กับอาเซียนมากยิ่งขึ้นในด้านเศรษฐกิจด้วยการสร้างความร่วมมือใหม่และยกระดับความร่วมมือที่มีอยู่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและในด้านสังคมวัฒนธรรม โดยเฉพาะการจัดทำโครงการภายใต้ศูนย์อาเซียน – เกาหลี (ASEAN – Korea Center) เพื่อส่งเสริมการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมของทั้งสองฝ่าย รวมทั้งการเข้ามีส่วนร่วมกับอาเซียนเพื่อจัดการประเด็นปัญหาในระดับภูมิภาค เช่น ปัญหาอาชญากรรมไซเบอร์ การรักษาเสรีภาพในการเดินเรือและบินผ่าน

^๔ ประธานาธิบดีเกาหลีใต้คนที่ ๑๙ เข้าดำรงตำแหน่งเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

^๕ Anantasirikiat, S. (2018, July 12). *South Korea's New Southern Policy in Making and The Way Forward*. Retrieved June 15, 2019, from The Geopolitics: <https://thegeopolitics.com/south-koreas-new-southern-policy-in-making-and-the-way-forward/>

^๖ Kwak, S. (2018). *Korea's New Southern Policy: Vision and Challenges*. *KIEP Opinion*, 1-2.

ในทะเลจีนใต้ เป็นต้น^๗ ซึ่งจะเห็นได้ว่าภายหลังจากที่ประกาศใช้นโยบายดังกล่าวเกาหลีใต้ได้มีการดำเนินกิจกรรมที่ส่งเสริมการเป็นพันธมิตรกับอาเซียนเรื่อยมา เช่น การแต่งตั้งเอกอัครราชทูตพิเศษประจำประเทศในอาเซียน การมีส่วนร่วมในการประชุมสุดยอดอาเซียน โครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมอาเซียน และเกาหลี และการประชุมระดับนานาชาติเกี่ยวกับนโยบายมุ่งใต้ใหม่ ซึ่งจัดโดยสถาบันการทูตแห่งชาติเกาหลี (Korean National Diplomatic Academy) และสถาบันนโยบายเศรษฐกิจเกาหลี (Korea Institute of Economic Policy: KIEP)^๘ และในด้านเศรษฐกิจ เกาหลีใต้มีเป้าหมายที่จะเพิ่มปริมาณการค้ากับประเทศในอาเซียนเป็นสามหมื่นล้านภายในปี พ.ศ. ๒๕๖๓ โดยการค้าระหว่างอาเซียนและเกาหลีใต้ในปี พ.ศ. ๒๕๖๑ เพิ่มขึ้นร้อยละ ๖ ภายในเก้าเดือนแรกของปี เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันกับปี พ.ศ. ๒๕๖๐^๙ ซึ่งนับเป็นแนวโน้มที่ดีของสถานการณ์เศรษฐกิจระหว่างอาเซียนและเกาหลีใต้

อย่างไรก็ดี แม้เกาหลีใต้จะเน้นย้ำว่าการใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่จะเป็นไปเพื่อการปรับสมดุลทางการทูต แต่นโยบายดังกล่าวก็เป็นยุทธศาสตร์สำคัญที่ทำให้เกาหลีใต้ได้ลดการพึ่งพาทางเศรษฐกิจกับสหรัฐฯ และจีน เนื่องจากการแข่งขันของทั้งสองประเทศในปัจจุบันส่งผลกระทบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ต่อเกาหลีใต้ที่พึ่งพาลาดของสหรัฐฯ และจีนอยู่อย่างใกล้ชิด ซึ่งเห็นได้จากการอัตราการส่งออกของเกาหลีใต้ที่ส่งไปยังสหรัฐฯ และจีน โดยคิดเป็นร้อยละ ๓๘.๑ ของการส่งออกสินค้าทั้งหมดของเกาหลีใต้^{๑๐} นโยบายมุ่งใต้ใหม่จึงเป็นยุทธศาสตร์สำคัญสำหรับเกาหลีใต้เพื่อกระจายความเสี่ยงทางเศรษฐกิจ และเป็นโอกาสสำหรับเกาหลีใต้ที่จะได้ลงทุนในภูมิภาคอาเซียนที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเห็นได้จากการเติบโตทางเศรษฐกิจของอาเซียนตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๕๙ เศรษฐกิจอาเซียนเติบโตถึง ๓๐ เท่าจาก ๘๗.๒ พันล้านเหรียญสหรัฐ เป็น ๒.๖ ล้านล้านเหรียญสหรัฐ^{๑๑} และมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ ๖ ของโลก และคาดว่าจะได้รับการจัดอันดับเศรษฐกิจเป็นอันดับ ๔ โดยมีมูลค่า ๙.๒ ล้านล้านเหรียญสหรัฐภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ รวมทั้งจะกลายเป็นภูมิภาคที่ดึงดูดการลงทุนจากทั่วโลกอีกด้วย^{๑๒}

นอกจากนี้ เนื่องด้วยสถานการณ์ด้านความมั่นคงของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือที่สร้างความกังวลให้กับเกาหลีใต้ โดยเฉพาะภาพลักษณ์ของเกาหลีใต้ที่ถูกมองจากจีนในแง่ลบจากกรณี

^๗ *Chairman's Statement of the 19th ASEAN - Republic of Korea Summit.* (2017, November 13). Retrieved June 16, 2019, from ASEAN: <https://asean.org/storage/2017/11/19th-ASEAN-ROK-Summit-Chairs-Statement-FINAL.pdf>

^๘ อ้างแล้ว เิงอรธที่ ๕

^๙ *New Southern Policy a commitment for South Korea to prosper with Asean: Moon Jae-in.* (2018, November 14). Retrieved June 16, 2019, from Straits Times.: <https://www.straitstimes.com/singapore/new-southern-policy-a-commitment-for-south-korea-to-prosper-with-asean-moon-jae-in>

^{๑๐} อ้างแล้ว เิงอรธที่ ๖

^{๑๑} สำนักงานส่งเสริมการค้าในต่างประเทศ. (มกราคม ๒๕๖๑). *มุมมองอาเซียนในอนาคต 2018*. เข้าถึงเมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ จาก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ: https://www.ditp.go.th/contents_attach/212282/212282.pdf

^{๑๒} เสกสรร อานันทศิริเกียรติ. (๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๑). *ASEAN เกิดขึ้นอย่างมหัศจรรย์ท่ามกลางสงคราม: สัมภาษณ์ 'สุริยา จินดาวงษ์' อธิบดีกรมอาเซียน*. เข้าถึงเมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ จาก เดอะ โมเมนตัม:

<https://themomentum.co/interview-suriya-jindawong-asean-affairs/>

การทำข้อตกลงติดตั้งระบบป้องกันซีปนาอาวุธทางตอนใต้ของประเทศกับสหรัฐฯ ที่ทำให้ทางการจีนมองว่าเป็นการให้ความช่วยเหลือสหรัฐฯ ในการสอดส่องกิจการของจีน รวมถึงการลงนามในสนธิสัญญาแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการทหารโดยตรงกับญี่ปุ่น^{๑๓} ประกอบกับปัญหาคาบสมุทรเกาหลีที่ยืดเยื้อมาอย่างยาวนานและการเร่งพัฒนาอาวุธนิวเคลียร์ของเกาหลีเหนือ จึงทำให้สถานการณ์ด้านความมั่นคงในภูมิภาคมีความตึงเครียดและเป็นที่น่ากังวลมากยิ่งขึ้น เกาหลีใต้จึงต้องใช้ยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อสร้างพันธมิตรกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของประเทศผ่านการใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่ โดยใช้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเป็นเครื่องมือ จะเห็นได้ว่าเกาหลีใต้ได้พยายามที่จะผลักดันและมีส่วนร่วมในความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียนและภูมิภาคอินโด - แปซิฟิกเป็นอย่างมาก เห็นได้จากการส่งเสริมความร่วมมือเขตการค้าเสรีอาเซียน - เกาหลี (ASEAN-Korea Free Trade Area: AKFTA) และความตกลงความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจ (Comprehensive Economic Partnership Agreement: CEPA) ซึ่งการใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่ในการกระชับความสัมพันธ์กับอาเซียนนั้น ผู้เชี่ยวชาญในด้านนโยบายของเกาหลีใต้วิเคราะห์ว่าสามารถช่วยลดความตึงเครียดของสถานการณ์ในคาบสมุทรเกาหลีลงได้ และหากประสบความสำเร็จคาบสมุทรเกาหลีก็จะเป็นสะพานในการเชื่อมโยงเศรษฐกิจทางตอนเหนือของเกาหลีใต้และเป็นโอกาสของอาเซียนในการเชื่อมโยงไปสู่การค้ากับเกาหลีเหนือได้อีกด้วย^{๑๔}

การใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่ของเกาหลีใต้ยังแสดงให้เห็นถึงความพยายามที่จะมีบทบาทในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้มากยิ่งขึ้น อันเนื่องมาจากการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาค โดยเฉพาะโครงการหนึ่งแถบหนึ่งเส้นทาง (Belt and Road Initiative: BRI) ซึ่งเป็นโครงการขนาดใหญ่ที่มีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของอาเซียน ตลอดจนทำให้จีนมีบทบาทและได้รับประโยชน์จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้เป็นอย่างมาก เกาหลีใต้จึงให้ความสนใจกับภูมิภาคอาเซียนมากยิ่งขึ้นเพื่อจะได้มีบทบาทและเข้ามาถ่วงดุลอำนาจกับจีนในภูมิภาคด้วยการลงทุนในโครงการของอาเซียน เห็นได้จากการเพิ่มมูลค่าการลงทุนในความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - เกาหลี (Mekong - ROK Cooperation) และการลงทุนในกองทุนโครงสร้างพื้นฐานของอาเซียน ตลอดจนการจัดตั้งองค์กรพันธมิตรเพื่อการทำธุรกิจในกลุ่มประเทศทางตอนใต้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนให้บริษัทเอกชนเกาหลีใต้เข้าไปแสวงหาโอกาสการทำธุรกิจในอาเซียนและอินเดีย ซึ่งแผนงานที่เตรียมไว้ในช่วงครึ่งแรกของปี พ.ศ. ๒๕๖๒ คือองค์กรพันธมิตรที่นำโดยสำนักงานส่งเสริมการค้าและการลงทุนเกาหลีใต้ (Korea Trade-Investment Promotion Agency - KOTRA) มีแผนจะจัดตั้งระบบให้บริการข้อมูลและคำปรึกษาทางธุรกิจสำหรับบริษัทเอกชนเกาหลีใต้ที่สนใจจะเข้าไปลงทุนในประเทศอาเซียน และมีกำหนดจะจัดงานสัมมนาเศรษฐกิจดิจิทัลภายใต้นโยบายมุ่งใต้ใหม่ (New Southern Policy Digital Economy Forum) เพื่อสนับสนุนให้บริษัทเอกชนเกาหลีใต้เข้าไปแสวงหาโอกาสทางธุรกิจในสาขาดิจิทัล เนื่องจากเห็นว่า

^{๑๓} Tselichtchev, I. (2017, October 8). *Beyond THAAD: the real reason why China is angry with South Korea*. Retrieved June 16, 2019, from The Week in Asia: <https://www.scmp.com/week-asia/politics/article/2114232/beyond-thaad-real-reason-why-china-angry-south-korea>

^{๑๔} อ่างแล้ว เชียงอรุณที่ ๖

เศรษฐกิจดิจิทัลของประเทศอาเซียนมีศักยภาพและขีดความสามารถสูง^{๑๕} นอกจากนี้ ยังได้ขยายฐานการผลิตไปยังประเทศกำลังพัฒนาของอาเซียน โดยเฉพาะเวียดนามซึ่งเป็นพันธมิตรทางเศรษฐกิจกับเกาหลีใต้ เห็นได้จากปริมาณการลงทุนของเกาหลีในเวียดนามคิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙ ของการลงทุนทั้งหมดของเกาหลีในอาเซียน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓ และเพิ่มขึ้นอย่างก้าวกระโดดเป็นร้อยละ ๔๐.๓ ในปี พ.ศ. ๒๕๖๐^{๑๖} ทำให้เวียดนามอยู่ในฐานะของศูนย์กลางการลงทุนของเกาหลีใต้ในอาเซียน อย่างไรก็ตาม แม้สถานการณ์การแข่งขันทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ และจีนจะมีความเข้มข้นมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการใช้ยุทธศาสตร์การเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีดิจิทัลของจีน (Made in China 2025) ที่สร้างแรงกดดันต่อสหรัฐฯ ในฐานะของประเทศมหาอำนาจเดิมจะต้องใช้ยุทธศาสตร์ตอบโต้เพื่อรักษาสถานะมหาอำนาจไว้ แต่ในแง่หนึ่ง สถานการณ์ดังกล่าวก็นับเป็นโอกาสสำหรับเกาหลีใต้และอาเซียนที่จะร่วมกันพัฒนาอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูง (High technology industry) ผ่านการสร้างความร่วมมือในด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเป็นการแบ่งปันผลประโยชน์ร่วมกัน

บทสรุป

การดำเนินนโยบายมุ่งใต้ใหม่ (New Southern Policy) ภายใต้การนำของประธานาธิบดีมุน แจ อิน มีแรงผลักดันมาจากสถานการณ์ทั้งภายในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ โดยเฉพาะปัญหาในคาบสมุทรเกาหลี และสถานการณ์ความไม่แน่นอนด้านความมั่นคงและเศรษฐกิจอันเนื่องมาจากการแข่งขันทางอำนาจระหว่างสหรัฐฯ และจีน ทำให้เกาหลีใต้จะต้องแสวงหาหลักประกันความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพันธมิตรในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จึงนำไปสู่การกระชับความสัมพันธ์กับอาเซียนในฐานะของหุ้นส่วนสำคัญ ผ่านการสร้างความร่วมมือทางเศรษฐกิจและเพิ่มปริมาณการลงทุนในภูมิภาคอาเซียนให้มากยิ่งขึ้น ในขณะเดียวกัน เกาหลีใต้ก็ยังคงยืนยันที่จะเป็นพันธมิตรทางการทูตกับหุ้นส่วนเดิม การใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่จึงเป็นเพียงการปรับสมดุลทางการทูตเท่านั้น ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่านโยบายมุ่งใต้ใหม่นั้นเป็นยุทธศาสตร์ด้านการต่างประเทศที่ใช้เพื่อตอบสนองผลประโยชน์แห่งชาติของเกาหลีใต้นั่นเอง

ในแง่ของอาเซียน การใช้นโยบายมุ่งใต้ใหม่จะทำให้เกาหลีใต้เข้ามามีบทบาทในภูมิภาคมากยิ่งขึ้น แม้จะทำให้อาเซียนได้รับประโยชน์ทางเศรษฐกิจผ่านปริมาณการค้าและการลงทุนจากเกาหลีใต้ อย่างไรก็ตาม หากการปัญหาในคาบสมุทรเกาหลีกลับมาทวีความรุนแรงหรือสถานการณ์การแข่งขันทางอำนาจของสหรัฐฯ และจีนเข้มข้นขึ้นในอนาคตก็นับเป็นประเด็นท้าทายสำหรับอาเซียนในการแสดงจุดยืนท่ามกลางกระแสดังกล่าว ซึ่งอาเซียนอาจต้องเร่งพัฒนาความร่วมมือในด้านต่าง ๆ ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และกระชับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศสมาชิกให้แน่นแฟ้น ตลอดจนรักษาความเป็นศูนย์กลางของภูมิภาคไว้ เพื่อสร้างอำนาจต่อรองให้อาเซียนเป็นสถาบันที่มีความเข้มแข็งและมั่นคงต่อไป

^{๑๕} สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงโซล. (๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒). *เกาหลีใต้จัดตั้งองค์กรพันธมิตรเพื่อการทำธุรกิจในอาเซียนและอินเดีย*. เข้าถึงเมื่อ ๑๖ มิถุนายน ๒๕๖๒ จาก Global Thailand: https://globthailand.com/korea_0034/

^{๑๖} อังแล้ว เชียงธรรมที่ ๖